

Lelów (Woj. Śląskie)

Kościół pw. św. Marcina BM

DZIEJE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO PW. ŚW. MARCINA W LELOWIE

Lelów - dawniej miasto - siedziba powiatu, dziś wieś gminna w woj. śląskim. Pierwsza notowana po raz pierwszy w bulli papieża Celestyna III w 1193r.

- 1340-1365 Prawdopodobna fundacja kościoła pw. św. Marcina w Lelowie.
- 1334 Pierwsza wzmianka o dekanacie lełowskim.
- 1357 Król Kazimierz Wielki funduje klasztor franciszkański w Lelowie.
- 1455 Pierwszy pożar kościoła, kolejne mają miejsce w latach: 1548, 1600, 1638, 1649, 1939.
- 1478 Przy kościele pw. św. Marcina powstaje Zgromadzenie Matki Boskiej Szkaplerznej.
- 1566 Zapis o najwcześniejszej wizytacji kościelnej w Lelowie
- 1640 Jan Giebułtowski – dworzanin króla Władysława IV, rozpoczyna odbudowę kościoła farnego i klasztoru po pożarze z 1638r. Dalszą budowę prowadzi Jan Szyrowski z Białej wraz ze swoją małżonką Izabelą.
- 1677 Podczas panującej zarazy ks. Jakub Fontani dokonuje przed lełowskim obrazem św. Sebastiana aktu ślubowania. W podziękowaniu za łaskę ocalenia parafian organizuje w dzień patronalny 20 stycznia następnego roku procesję na cześć św. Sebastiana i przenosi obraz św. Sebastiana z kościoła św. Barbary do kościoła parafialnego. Procesja ta daje początek tradycji urządzania takiej uroczystości każdego roku.
- 1819 Kasata klasztoru w Lelowie
- 1831 Przeniesienie ołtarza Matki Boskiej Pocieszenia z klasztoru do kościoła pw. św. Marcina.
- 1831-1840 Likwidacja cmentarza obok kościoła. Założenie nowego cmentarza na kopcu zamkowym.
- 1928 Ks. Julian Gawinek przekształca starą zakrystię na kaplicę św. Józefa i budoje nową zakrystię od strony południowej.
- 1929 Utworzenie nowego cmentarza w Lelowie.

- 1939 W nocy z 3 na 4 września 1939 roku w pobliżu Lelowa oddziały niemieckie toczą zacięte walki z wojskiem polskim. Niemcy mordują kilkunastu Polaków i Żydów w Lelowie i Zbyszycach. Spalonych zostaje kilkadziesiąt budynków. Podobny los spotyka zabytkowy kościół parafialny. Kilku mieszkańców Lelowa zostaje zmuszonych do umieszczenia słomy w kościele. Niemcy nakazują Ignacemu Trendzie podpalić słomę znajdującą się w krużcy, gdzie wisi krzyż pochodzący z klasztoru. Po odmowie wykonania tego polecenia I. Trenda zostaje zastrzelony. Rozstrzelane zostają również inne osoby przy północnej ścianie kościoła. Niemcy sami podpalają lełowski kościół, który ulega prawie całkowitemu zniszczeniu. Cudownie ocalony z pożaru krzyż z krużcy znajduje się obecnie w głównym ołtarzu.
- 1945 Ks. dziekan Józef Tarnowski rozpoczyna odbudowę zniszczonego kościoła.
- 1948 Pielgrzymi krakowscy pod przewodnictwem Stefana Piszeckiewicza fundują kopię cudownego obrazu Matki Boskiej Pocieszenia, namalowaną przez malarza Czesława Cwinnarowicza. W dniu 11 lipca 1948 roku obraz zostaje poświęcony w kościele oo. Reformatów w Krakowie przez abpa Michała Godlewskiego
- 1949 W dniu 24 lipca 1949 roku pielgrzymi z Krakowa przynoszą dwie srebrne korony pozłacane złotem z obrączek podarowanych przez pielgrzymów. Poświęcenia koron dokonują kard. Adam Sapieha i bp Czesław Kaczmarek.
- 1950 Ks. dziekan Józef Tarnowski sprowadza do kościoła parafialnego nowe, 12-głosowe organy.
- 1957 Ksiądz proboszcz Władysław Widlak powiększa chór muzyczny, budoje organistowską i wyposaża kościół w ławki.
- 1962 Artystka Zofia Trzebińska – Kamińska wykonuje stacje Męki Pańskiej
- 1972 Ks. biskup kielecki Czesław Kaczmarek nadaje kościołowi parafialnemu tytuł *Sanktuarium Matki Boskiej Pocieszenia*.
- 1981-1996 Ks. dr Julian Ciesek wykonuje w kościele soborowy ołtarz i nową posadzkę z płyt marmurowych. Wnętrze świątyni wyposaża w drewnianą chęrcielnicę, nowe konfesyjonały i ławki oraz dwa boczne ołtarze. W oknach zakłada witraże, a na zewnątrz kościoła budoje ołtarz polowy.
- 2003 Rozpoczyna się proces beatyfikacyjny Sługi Bożego Ignacego Trendy.

Opracowanie tekstu: Lełowskie Towarzystwo Historyczno – Kulturalne im. Walentego Zwierkowskiego

zdjęcia: Jan Nitecki

zdjęcia w niebieskiej obwódce: tsw

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)

Uzupełnienie TS z sierpnia 2022 r.

